

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

De Sacramentis

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1650

Cap. 22. Soluuntur rationes suadentes, omnia constare ex atomis
igenerabilibus, & incorruptibilibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38948

De Sacramen. Cap. XXI. 453
rationem serui, & instrumen-
ti. Atqui experimur, animam
nostram esse inclinatum à na-
tura tanquam ad vltimum fi-
nem ad felicitatem propriam;
Ergò illa non potest esse for-
ma partialis, & subordinata
alteri informanti hoc vniuer-
sum.

C A P V T XXII.

*Soluuntur rationes suadentes,
omnia constare ex atomis in-
generabilibus, & incorrupti-
bilibus.*

301 **C** Vm Aristoteles
primo de ortu,
& interitu cap. 3. neget acci-
dens transire de subiecto in
subie-

454 *Liber Sextus*
subiectum, & Aduersarij con-
tendant omnes mutationes
fieri per motum localem, ,
hoc ipso colligunt, eas fieri
per nouas iuxtapositiones
corporum incorruptibilium, ,
non verò per introductionem
nouorum accidentium. Quod
autem omnes alterationes fiât
per motum, probant quia fi-
unt per easdem lineas per quas
fit motus localis naturalis, &
impediuntur iisdem obstacu-
lis, hoc est obice corporum
crassorum. Et quamuis aliquę
videantur fieri in instâti veluti
illuminatio, tamen non euin-
citur nisi eam fieri in tempore
imperceptibili, quod sufficit
ad motum localem etiam ma-
ximum, vt patet in motu prî-
mi orbis.

Sed

302 Sed hoc argumentū
peccat ex duplici capite, & ex
utroque ob defectum meta-
physicæ, qua solent carere
sectatores sententiæ contrariæ.
Primò quia non distinguit
ea quæ sunt simul, ab ijs quæ
sunt idem; cuius distinctionis
difficultatem, eiusque difficul-
tatis rationem notat Aristote-
les 7. *metaph. cap. 11*. Quam-
uis ergò peragi per tales li-
neas, cum tali reflexione &
refractione, conueniat motui
locali; non tamen est idem
esse motum localem, & habere
prædictas proprietates. Sicut nõ
ex eo quod omnia animalia
attrahant res proficientes, &
expellant noxias, sequitur, esse
animal quidquid habet hoc
prædicatum, atq; adeò plan-
tas

tas sentire, vt aliqui perperam
opinantur, Tales igitur ope-
randi viæ non solùm in ordine
ad motum, sed etiam in ordi-
ne ad alias actiones sunt con-
stitutæ à natura in bonum
vniuersale propter multas vti-
litates prouenientes tum ex
eo quod in genere sit certitu-
do legum quas ipsa natura
fanciuit in agendo, tum verò
ex eo quod fanciuerit has de-
terminatas leges, quas utilita-
tes non vacat hic recensere. Et
quemadmodũ voluit aut per
distantiam localem aut per
obicem corporis crassi posse
nos defendi ab impulsu corpo-
ris in nos irruentis, voluit pa-
riter iisdem modis nos posse
defendi ab alijs actionibus,
quarum singulæ, vel mediatè,

vel

De Sacram. Cap. XXII. 457
vel immediatè aliquid in nobis corrumpunt; Et ideò constituit applicationem localem tãquam vltimum requisitum ad operandum. Et quoniam opus erat tum ad vnionem vniuersi, tum ad continuitatem actionis omne spatium esse plenum, ideò distinxit varia corpora, quorum alia minus, alia magis debilitarent, alia prorsus impedirent actionem, pro diuersa prædictorum corporum densitate, vel raritate, alijsque prædicatis.

303 Secundò peccant aduersarij in supradicto argumento, quia in ipso assumpto probando deficiunt, atque vt illud à contrarijs rationibus tueantur, aiunt non posse nos habere de hac re certitudinem

dinem. Ex g. licet illuminatio per immensum illud spatium, quod est ab Oriente ad Occidentem, videatur fieri simul, atque adeo sine motu, respondent, dari motus quosdam adeo veloces, ut nos per sensum non possimus discernere successionem in spatio quantumvis immenso: Item licet Cælum agat in visceribus terræ, & per montes crassissimos, ac durissimos, dicunt, ubique esse aliquos poros per quos si at occultè motus localis corpusculorum. At si res ita se habet ut nunquam possit haberi discerniculum mutationis instantaneæ à temporanea, & factæ per transitum localem ab ea quæ fiat per qualitatem in medio receptâ, malè

De Saeramen. Cap. XXII. 459
malè vtuntur hoc argumento
ad probandam sententiam
suam, quippe quod argumen-
tum adeò cōtrà eos retorque-
tur, vt cogantur recurrere ad
tempus imperceptibile, & ad
meatus imperceptibiles, ne
hoc ipso argumento conuin-
cantur.

304 De reliquo illumina-
tionem fieri sine motu, Ari-
stoteles commodè paucis ita
suadet 2. de Anima c. 7. Non
rectè dixit Empedocles, & si quis
itidem senserit, lumen ferri, atq.
extendi tandem inter terram
& continens. nosque id ipsum
latere. Hoc enim & rationis
metas egreditur; & est præter
ea quæ apparent. In paruo nã-
que spatio motus fortasse lateret,
sed ab ortu solis ad occasum tan-

V 2 ti cor-

ti corporis motum latere, magnanimum profectò postulatio est. Et verò malè per sēsus esse minus instituti à natura ad scientiam comparandam, si motus tam ingens, tam continuus ita fieret, vt quantum ex notatione sensuum colligere quilibet posset, cum esse motum inficiari deberemus. Nunquã porrò natura permisit vt sic per sensum deciperemur quin vellex maiore propinquitate eiusdem sensus, vel ex alio sensu certiore intellectus cauere posset errorem.

305 Idem contingit in alijs alterationibus, quas ipsi medici nobiliores, atque imprimis Galenus, quamuis minimè metaphysicus, & omnia in ratiocinando sensibus
tri-

De Sacramen. Cap. XXII. 461
tribuens, factus est fieri non
per diffusionem corporis, sed
per productionem qualitatis.
Nam lib. 5, de sem. cap. 16. sic
ait, si quis medicum, aut cyre-
naicum semē modicum exhibeat,
tum per urinam, tum per sudo-
rem aliquantulum ea qualitas
apparet; quemadmodum etiam
opinor; si quis rutam, aut alliū,
aut consenile quippiam offerat.
Fortes enim facultates in suam
naturam totum corpus alterant.
Inxta eandem denique rationē
minutissimus liquor ex his quæ
venenosa appellantur, animalis
corpori illapsus totum animalis
corpus breuissimo tempore trans-
mutat, ac suæ naturæ simile red-
dit; Quin, ut sanetur per auxi-
liaria medicamenta alexiphar-
maca à Grecis appellata, cōtingit;

V 3. quæ

quæ similiter totum corpus alterant alteratione venenosis contraria: non substantia ipsorum in totum animalis corpus penetrantes; neque enim possibile est, modicum ad eum liquorem brevissimo tempore corporis molem aliquando maximam explere; sed qualitatis distributione. Qualis distributio etiam forinsecus videtur ex splendore solis in ambientem aerem contingere; intra nos autem ex corde in arterias, ex cerebro in nervos. Hæc Galenus. Et quamvis experientia ex cibis, venenis, & pharmacis desumptæ videantur ut cumque declinari exemplo thuris quod mole minimum, si comburatur, integram aulam complet fumo per corporalem diffusionem; tamen aduer-

aduertendum est primò id fieri per nouam generationem, in qua sæpè contingit vt præcedens materia accipiat dimensiones locales valdè maiores, vel minores. Secundò id ipsum quod experimur in theure non totum fit per corporalem diffusionem, sed per qualitates totum aerem inficientes. De reliquo quis intelligat in minutissimo spatio nostræ pupillæ ita congregari species maris, terræ, atque integri Emispherij, & singularum particularum cuiuslibet ex his obiectis, quin hæ species sint accidentia penetrabilia in eodem subiecto, & non corpora, quæ singula fibi vindicent diuersum locum? Et idem dico de imaginibus
illis

illis poenè infinitis, quæ asseruantur in facultate memoratiua.

306 Sed quemadmodum omnis error insignium philosophorum continere solet aliquid veri, ita contingit in re præsentì. Verùm quippè aliquatenus est omnem ferè alterationem fieri cum motu locali. Primò quia ferè semper fit cù aliqua condensatione, vel rarefactione, in qua interuenit motus localis, nec non cum additamento leuitatis, vel grauitatis, ex quibus oritur motus localis; Et ideò Aristoteles retinens antiquas notiones nominum desumptas ab effectibus manifestissimis, explicat primas qualitates, nec non albedinem, nigredinem, & alias

alias multas in ordine ad motum localem: vt earū qualitatum Aristotelicas descriptiones recolenti patebit. Nec est improbabile omnem alterationem esse in ordine ad locum, & figuram; & sic mutationē secundū locū esse principiū, & terminum omnis mutationis corporeæ, quod sæpè Aristoteles indicat. Nā & natura corporis vt sic, desumitur primò in ordine ad locum; & pro varietate specifica corporum assignatus est à natura diuersus locus.

307 Secundò corpora maximè alterantia, veluti ignis, sunt illa quæ immittunt innumeras particulas intimè peruadētes totū passum; sic enim fit perfectior approximatio ad
alte-

alterationem prærequisita. Sed putare alterationē in hoc ipso formaliter consistere, est similis error, ac si quis existimaret, quia ad expugnationem Urbis necessarius est ingressus militum intrā mœnia, in hoc ipso sitam esse expugnationem, & non potiùs in eo quod milites, ingressi mœnia, operantur. Quin etiam non omnes alterationes prærequirit hanc immisionem corpusculorum, ut constat non solum in illuminatione & in immisione specierum intentionalium, sed etiã quantum ex sensibus discernere licet, in actionibus magneticis ut potè quæ diutissimè durant sine vlla imminutione corporis agentis.

F I N I S.

ed
fo
ni-
et,
ois
li-
fo
&
es,
r a
ra
n-
vt
la
e-
iã
ne
ri-
u-
u-

